

„Protipovodňová ochrana dolní Berounky – studie retenční nádrže“

Proč taková studie vznikla?

Zmiňovanou studii zadalo Povodí Vltavy, na základě „Petice dolní Berounka“ a požadavku Svazku obcí regionu Dolní Berounka – SORDB, kdy po povodni v roce 2013 byly vznášeny požadavky na zvýšení ochrany před povodněmi obcí na dolním toku Berounky. Zadání této studie předcházelo zpracování jiných studií, jejichž výsledek byl však ve vazbě na ochranu před povodněmi pouze lokální a téměř nulový. Jednalo se o revitalizační opatření a o přírodě blízká opatření, retenční opatření na přítocích i technická opatření v jednotlivých obcích.

Jediným cílem této studie bylo prověřit možnost, zda by se výstavbou suché nádrže pomohlo zvýšit ochranu před povodněmi obcí na dolním toku Berounky. Jejím cílem nebylo připravit podmínky k výstavbě přehrady, ale naopak otevřít diskusi, jak ochránit dolní tok před povodňovými situacemi. Studie zcela otevřeně upozornila zejména na střety zájmů, které by musely být řešeny, včetně konfliktu s CHKO Křivoklátsko, dotčení stavebních objektů i obyvatel. Studie upozorňuje i na další problémové okruhy, které by bylo nezbytné řešit, pokud by bylo rozhodnuto o tom, že se má nádrž začít připravovat, a to včetně problematiky stability svahů, která je v poslední době v médiích interpretována zcela zavádějícím způsobem, na základě posudku Ing. L. Matějky zpracovaného pro obce, kterých se studie dotýká.

Jak by pomohla obcím na dolním toku řeky?

Pod vodním dílem až po soutok s Vltavou **by bylo ochráněno přes 3 300 obyvatel a majetek v hodnotě téměř 30 mld. Kč.** Nezanedbatelný je i vliv na povodňové průtoky ve Vltavě od jejího soutoku s Berounkou.

K čemu tedy studie slouží?

Jak jsme již uvedli, jediným cílem této studie bylo prověřit možnost, zda by se výstavbou suché nádrže pomohlo zvýšit ochranu před povodněmi obcí na dolním toku Berounky. Povodí Vltavy předalo obcím odborný podklad k tomu, aby se mohly rozhodnout, zda takové opatření na ochranu před povodněmi chtějí či nikoliv. Nikomu nic nevnucujeme. Probíhající diskuse ze strany dotčených obcí probíhá naopak způsobem, jako kdyby se nyní připravovala výstavba vodního díla. Tak tomu ale není. Záleží na samosprávě, na obcích.

Jaké jsou jiné varianty ochrany před velkou vodou na dolním toku Berounky?

Za účelem zlepšení protipovodňové ochrany na dolním toku Berounky, byly v letech 2007 - 2015 prověřovány možnosti zadržení povodní již na přítocích Berounky. Bylo posouzeno 29 možných nových retenčních prostorů pro výstavbu nových vodních děl s čistě protipovodňovou funkcí a rovněž byly posouzeny případné úpravy na stávajících vodních dílech s cílem zvětšit jejich retenční prostory. Žádné z posuzovaných řešení ale nemělo na dolní tok Berounky významnější vliv.

To bylo důvodem k zadání studie nádrže na vlastním toku Berounky. Výsledky studie ukazují, že nádrž na Berounce v oblasti Roztok je schopná komplexně ochránit území podél Berounky až po soutok s Vltavou a snižuje i povodňové průtoky ve Vltavě.

V současné době tedy přicházejí na dolním toku Berounky v úvahu pouze protipovodňové stavby liniového charakteru (hráze, zdi apod.), které ale nemohou být všude a mají pouze

lokální význam a mohou s ohledem na morfologii toku urychlovat odtok povodní směrem po toku. Tyto stavby neumožňují snižování povodňových průtoků a nemohou dosáhnout takové úrovně protipovodňové ochrany, jako uvažované vodní dílo.

Současně se důrazně ohrazujeme proti nepravdivým a zavádějícím výrookům p. Ing. L. Matějky, které uvádí v jeho Stanovisku ke Studii proveditelnosti, ze dne 29.3.2016.

Dále uvádíme některé aktuální mediální výstupy, které se vyznačují vyvážeností a podávají na problematiku objektivní pohled.

Aktuálně.cz, 17.4.2016 – na dokreslení diskuze....

Proti výstavbě přehrady na Berounce protestovaly stovky lidí. Šéf povodí litoval, že ho nepozvali

V sobotu v podvečer se v Roztokách u Křivoklátku sešly stovky lidí, aby vyjádřily nesouhlas s plánovanou výstavbou nádrže na Berounce. Obávají se zásadního narušení CHKO Křivoklátsko. Během protestu se podařilo sesbírat asi 500 podpisů na petici. Na místě byl i ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO), který protestujícím vyjádřil svou podporu.

Roztoky - Už deset tisíc podpisů nasbírali autoři petice "Ne přehradě na Berounce" a v sobotu k nim přibylo dalších bezmála pět set. Tolik lidí se totiž sjelo do Roztok na Křivoklátsku, aby demonstrovali proti výstavbě protipovodňové hráze, jejíž studii nedávno zveřejnilo Povodí Vltavy.

A atmosféra místy docela houstla. To když třeba člen petičního výboru Petr Svoboda z pódia na adresu Povodí Vltavy bojovně prohlásil: "Naším cílem je vymýtit podobné megalomanské a šílené nápady, ale i to, aby o něčem podobném už nikdy a nikdo ani neuvažoval!" Nebo se stačilo jen zmínit, že některé myšlenky studie stojí minimálně za polemiku, a bylo rázem po diskusi.

Jinak ale vládla u Berounky pohoda zpestřená písničkářem Romanem Horkým z brněnské skupiny Kamelot a s protestsongy proti hrázi se přidal i někdejší středočeský hejtman Petr Bendl (ODS). Největší potlesk přesto sklídil ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO), když lidové shromáždění ujistil, že "stát nehodlá lidem vnucovat něco, co nechťejí".

Šéf povodí: Lidem nic nevnučujeme

"Docela mě mrzí, že mě nepozvali. Podobným - jakkoliv třeba konfrontačním diskusím - se nevyhýbám," zalitoval generální ředitel Povodí Vltavy Petr Kubala. A mrzí ho to prý dvojnásob i proto, že dnešní protest navázal na jinou celodenní ekologickou akci Čistá Berounka, kterou Povodí Vltavy každoročně financuje.

Kubala připomíná, že Povodí Vltavy protipovodňovou hráz na Křivoklátsku lidem jen nabízí, nic jim nevnučuje. "Toto podtrhuji. Lidé, přesněji krajská samospráva či obce na Berounce a možná i na Vltavě, si tedy musí říci, zda o naši pomoc vůbec stojí. Anebo ještě jinak: pokud dá společnost přednost nedotčenému a krásnému údolí na Křivoklátsku, tak je to v pořádku. Pak ale není možné při povodních volat či naříkat, abychom něco udělali s ochranou obcí na dolním toku Berounky. To prostě nejde dohromady. Je to otázka priorit."

Lidé se tedy musí podle Kubaly rozhodnout, zda tuto ochranu chtějí, anebo ne. Pokud hráz odmítnou, žádná se stavět nebude. Osm starostů ze Svazku obcí na dolní Berounce, které bývají povodněmi na Berounce pravidelně dramaticky postiženy, by ovšem hráz uvítalo. Ostatně právě jejich petice, ale i pokyn protipovodňové komise Středočeského kraje daly po katastrofě v roce 2002 podnět ke vzniku zmíněné a nyní tolik kritizované studie protipovodňové hráze na Křivoklátsku.

Jedna z možných variant hráze by mohla stát na okraji Roztok u Křivoklátku. Starostka obce Lenka Peterková to ale srovnává s katastrofou. "V protestech a shromažďování podpisů budeme pokračovat tak dlouho, dokud se kraj nezaváže, že hráz na Berounce se stavět nikdy nebude. Aby se zkrátka podobné plány smetly jednou pro vždy se stolu. Pouhému chlácholení a ujišťování už prostě nevěříme." Petiční výbor proto svůj nesouhlas se stavbou hráze adresoval Poslanecké sněmovně, ale i ministerstvům životního prostředí a zemědělství.

Národní park versus hráz

Chladnou hlavu si v emotivní diskusi zachoval například ministr Richard Brabec, který bere studii o hrázi jen jako užitečný pokus Povodí Vltavy, aby se zjistily názory lidí. "Pro mě osobně je ale hráz v unikátním údolí Berounky nepředstavitelná. V Česku je asi kolem šedesátky míst vyhrazených pro hráze, které by při očekávané změně klimatu zadržovaly vodu v přírodě, tohle údolí k těm místům ale nepatří a patřit nebude. Za ministerstvo životního prostředí tudíž v tuto chvíli říkám - žádná hráz tu stát nebude."

Jiná vypjatá diskuse v obcích na Křivoklátsku se točí okolo zřízení Národního parku Křivoklátsko. Až do nedávna jej kvůli různým omezením mnohé obce odmítaly. Teď ale obracejí - v národním parku by totiž z jeho podstaty žádná hráz nikdy v budoucnu vzniknout nemohla.

autor: Jan Gazdík

Na tomto odkazu se můžete podívat na pořad ČT „Nedej se Plus“, která byla vysílána v neděli 17. 4. 2016

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10782831463-nedej-se-plus/216562248410012-krivoklatsko-utopeny-narodni-park>